залишається стабільно високим. Хоча темпи збиральної кампанії значно прискорилися завдяки сухій погоді, все ж переробники відчували нестачу сировини.[4].

Отже, можна зробити висновок, що на попит впливали наступні фактори:ціна насіння соняшнику, ємність ринку, сезонність, наявність товарів-субститутів, у той час на пропозицію впливали: урожайність технології виробництва, число продавців на ринку, зміна цін на ресурси, очікування підприємців.

Ринкова рівновага на реальному ринку олії була забезпечена внаслідок як дій споживачів, так і внаслідок дій виробників.

Література:

1. Горошко М.Ф., Кулішов В. В. Мікроекономіка: Навчальний посібник – К.: Ельга, 2003. [1]

2. Мочерний С. В., Довбенко М. В. Економічна теорія: Підручник — К.: Видавничий центр «Академія», 2004 [2]

3. Пропозиція на соняшник // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://propozitsiya.com/?page=146&itemid=4554 [3]

4. Попит на соняшник // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://agravery.com/uk/posts/show/popit-na-sonasnik-stabilno-visokij [4]

МЕТОДИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПОКАЗНИКІВ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА ЗЕРНА КУКУРУДЗИ

ВАСЮТИН Н. І.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – ст. викладач Островерх О. В.

Виробництво продукції зернових культур займає важливе місце у виробництві сільськогосподарської продукції. Найбільшу питому вагу в структурі посівних площ та валових зборів продукції займають зернові порівняно з іншими сільськогосподарськими культурами. Зернове господарство посідає базове місце у сільськогосподарському виробництві України та гарантує її продовольчу безпеку.

Кукурудза – одна з давніх землеробських культур. Вона є однією з найбільш продуктивних злакових культур універсального призначення, яку вирощують для продовольчого, кормового і технічного призначення.

Виробництво зерна кукурудзи має важливе народногосподарське значення, тому ефективність виробництва, яка визначається за певними показниками, дає змогу оцінити реальний стан виробництва, таким чином спонукає шукати новітні шляхи її підвищення – це є важливим завданням і актуальним питанням на сьогодні. Зважаючи на це, кукурудза належить нині до однієї з культур, які стали найвигіднішими для сільськогосподарського виробництва. Їхні переваги – широкий ринок збуту і позитивна економіка виробництва. Особливо відчутно це щодо кукурудзи: за рахунок впровадження нових її гібридів і значно ефективніших технологій аграрії отримують високі врожаї і валові збори зерна. Наприклад, минулого року було зібрано 22,78 млн. т зерна кукурудзи з площі посіву близько 3,54 млн. га за середньої врожайності 6,43 т/га [1].

Проблема розвитку зернового господарства має бути в центрі уваги міжгалузевого управління, якого на сьогодні не існує. Метою такого втручання держави є розробка концепції її основних заходів щодо реалізації програми стабільного нарощування виробництва зерна кукурудзи, докорінного поліпшення його використання і створення експортноорієнтованих моделей зернового господарства [2].

Економічна ефективність — це вид ефективності, що характеризує результативність діяльності економічних систем (підприємств, територій, національної економіки). Тому існує система показників, яка допомагає визначити її.

При оцінці економічної ефективності виробництва зерна в господарствах і підприємствах необхідно правильно визначити систему взаємопов'язаних показників, які повинні найбільш об'єктивно відображати її рівень. З цією метою широко використовуються як натуральні, так і вартісні показники виходу продукції з урахуванням її якості, які є вихідними при визначенні економічної ефективності виробництва зерна. До натуральних відносять такі показники як: кількість і якість продукції. Щодо вартісних, до них належать: валова, кінцева, товарна, реалізована та чиста продукція [3].

Система показників економічної ефективності виробництва зерна включає такі показники, як урожайність, продуктивність праці, собівартість, ціна реалізації, рівень рентабельності.

Урожайність – найважливіший результативний показник землеробства. Рівень урожайності відображає вплив економічних і природних умов, а також якість організаційно - господарської діяльності сільськогосподарських культур, її визначають на 1 га. Для зернових культур важливе значення має показник урожайності, що характеризує чистий збір на 1 га

продуктивної площі, а також собівартість – індивідуальні витрати товаровиробника на одержання продукції [4].

Показники економічної ефективності сільськогосподарського виробництва розраховують і порівнюють в динаміці,які повинні характеризувати ефективність використання землі як основного засобу виробництва, рівень продуктивності праці, тобто ефективність використання трудових ресурсів, фондовіддачу і фондомісткість продукції, окупність виробничих витрат, рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва.

Для дослідження економічної ефективності виробництва зерна користуються певними визначеними методами. Всі агротехнічні заходи, меліорація земель, вкладення коштів на придбання і застосування техніки, затрати праці, організаційно-господарське удосконалення роботи підприємства відбиваються в підвищенні урожайності та збільшенні валового збору урожаю [5].

Виходячи з вищесказаного, можна зробити висновок, що найважливішими показниками в зерновій галузі є урожайність та валовий збір урожаю. Для оцінки даних показників використовують два види спостережень:

По-перше, це поточне спостереження. Суть його полягає в безпосередній реєстрації фактів у міру їх виникнення. Прикладом такого спостереження може бути аналіз виконаних робіт, визначення поточних витрат на одиницю продукції. За результатами показників складають статистичну звітність, яку подають у формі укрупнених періодів – місяць, 26 квартал, рік.

По-друге, це періодичне спостереження. Періодичним називають спостереження, при якому факти реєструються не регулярно, через певні проміжки (періоди) часу. Прикладом такого спостереження може бути заключний аналіз результатів діяльності, ефективності використання основних засобів і визначення рівня рентабельності, який проводять раз на рік по завершенні збору основних, зернових культур.

Отже, можна зробити висновки про те, що показники ефективності надають господарським і плановим органам, керівникам і спеціалістам окремих господарств різнобічного і достовірного матеріалу, для розробки конкретних організаційно-технічних заходів, які забезпечують збільшення виробництва продукції при зниженні затрат.

Література:

1. Карпа М. д-р с.-г. наук, Інститут сільського господарства степової зони НААНУ, Дніпропетровськ. Особливості збирання й доробки кукурудзи / М. Карпа// Український журнал із питань агробізнесу "Пропозиція". – 2012. – №9. – С.53-54.

2. Статистична інформація: сільське господарство України / Держюком. статистики України, 2012. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua.

3. Дідур Г.І. Ефективність сільськогосподарського виробництва та її визначення в сучасних умовах / Г.І. Дідур // Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання: Кол. моногр. у двох томах. – Т. 1 [За ред. П.Т. Саблука]. – К.:іае. – 2008.С. 324-326.

4. Коваль О. Т. Економіка підприємства: навч. посібник /О.Т. Коваль, В.В.Пархоменко; ред. І.І. Пелипенка. – К.: Держ. Акад.. статистики, обліку та аудиту, 2008. – 312 с.

5. Лосіцька Т.І. Проблеми розвитку підприємницької діяльності в аграрній сфері АПК / Т.І. Лосіцька// Проблеми ефективного функціонування АПК в умовах нових форм власності та господарювання:Кол. монографія у двох томах. Т. 2 /За ред. П.Т. Саблука, В.Я. Амбросова, Г.Є. Мазнєва. – К.: ІАЕ, 2011. – 851 с. (автора – с. 690–692).

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК АГРОТЕХНОЛОГІЙ

ГОНЧАРЕНКО С. І.
Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка
Науковий керівник – професор Мазнєв Г. Є.

Ефективний розвиток аграрного сектору України можливий з впровадженням та використанням інновацій і техніко-технологічних рішень, оскільки за рахунок активізації останніх визначається загальний рівень конкурентоспроможності галузі. Застосування новацій активно сприяє підвищенню ефективності товаровиробництва, продуктивності праці, зменшенню витрат та економії ресурсів, залучення інвестицій [1].

Сучасний розвиток будь-якого підприємства аграрної галузі України неможливий без формування ефективного конкурентоспроможного виробництва, що забезпечує продовольчу безпеку країни, інтеграцію у світове сільськогосподарське виробництво і світові ринки продовольства. Ресурсозберігаючі технології мають розглядатися як довгострокова стратегія і філософія менеджменту кожного